

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Zielonej Górze

LZG.410.001.07.2020

Jacek Milewski
Prezydent Miasta Nowa Sól

Urząd Miejski w Nowej Soli
ul. marszałka Józefa Piłsudskiego 12
67-100 Nowa Sól

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001 Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. - wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa (część 85/08) na zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych oraz ze środków Funduszu Pracy na dofinansowanie zadań własnych z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w ramach Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch+”.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Nowej Soli, ul. marszałka Józefa Piłsudskiego 12, 67-100 Nowa Sól (dalej: Miasto lub Urząd)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Milewski, Prezydent Miasta, od 10 stycznia 2020 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki pełnili również: 1. Maciej Jankowski – pełniący obowiązki Prezydenta Miasta w okresie od 5 listopada 2019 r. do 10 stycznia 2020r. 2. Wadim Tyszkiewicz, Prezydent Miasta od 26 listopad 2002 r. do 13 października 2019 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontroler	Bogumiła Leszczyńska-Konczanin, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 15/2020 z dnia 21 stycznia 2020 r. (akta kontroli str.1-3)

II. Cel kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykorzystania przez miasto Nowa Sól dotacji celowej z budżetu państwa (część 85/08) na zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych oraz ze środków Funduszu Pracy na dofinansowanie zadań własnych z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

---

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm. (dalej: ustawa o NIK).

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Miasto zgodnie z przeznaczeniem wykorzystало oraz rzetelnie rozliczyło środki z objętych kontrolą dotacji celowych na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych dla uczniów siedmiu szkół podstawowych działających na terenie Miasta (dalej również: dotacji na zakup podręczników) oraz na dofinansowanie utworzenia dodatkowych 40 miejsc opieki w żłobku miejskim w ramach programu resortowego „Maluch+”.

Z wykorzystania obu ww. dotacji celowych sporządzono – zgodnie z danymi przedstawionymi przez szkoły oraz zapisami ksiąg rachunkowych Urzędu - sprawozdania, które następnie terminowo przekazano Wojewodzie Lubuskim. W wyniku wykorzystania dotacji osiągnięto założone efekty w postaci zapewnienia uczniom dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych oraz zwiększenia liczby miejsc opieki w żłobku miejskim.

W przypadku dotacji na podręczniki - nieprawidłowości stwierdzono w zakresie realizacji uchwały budżetowej Miasta na rok 2019 oraz planów finansowych publicznych szkół podstawowych, polegające na zaciąganiu zobowiązań i ponoszeniu wydatków na zakup podręczników w okresie, w którym nie planowano wydatków na ten cel. Ponadto ustalono, że w Urzędzie nie prowadzono pełnej ewidencji księgowej wydatków poniesionych ze środków dotacji na podręczniki, a otrzymane z budżetu państwa środki na te wydatki z opóźnieniem przekazano szkole niepublicznej, dla której Miasto było organem rejestrującym.

Nieprawidłowość stwierdzono również w zakresie dotacji na dofinansowanie utworzenia nowych miejsc opieki w żłobku miejskim. Dotyczyła ona nieterminowego zwrotu - na rachunek Wojewody Lubuskiego - odsetek bankowych uzyskanych od środków dotacji celowej. Wartość nieterminowo zwróconych odsetek była niewielka.

Pełna realizacja zadeklarowanych w trakcie kontroli działań dotyczących wnioskowania o dotację na podręczniki we wcześniejszym terminie, planowania finansowego i nadzoru nad wykonaniem planów przez prowadzone szkoły, prowadzenia wydzielonej ewidencji księgowej i zapewnienia terminowości rozliczania dotacji celowych, zdaniem NIK, znacząco ograniczy ryzyko występowania stwierdzonych nieprawidłowości w przyszłości.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dotacja celowa z budżetu państwa na sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych

Opis stanu faktycznego

1.1. Planowanie

Na terenie kontrolowanej gminy Nowa Sól – Miasto funkcjonowało łącznie siedem szkół podstawowych, z tego:

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej, stosuje się ocenę w formie opisowej.

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

- sześć szkół publicznych prowadzonych przez Miasto,
- jedna szkoła niepubliczna, dla której organem rejestrującym było Miasto.

(akta kontroli str. 6-10)

Miasto realizując - na podstawie art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych⁴ (dalej ustawa o fzo) - zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, polegające na wyposażeniu szkół podstawowych w podręczniki, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe z zakresu kształcenia ogólnego, wyliczyło wysokość nakładów na ten cel. Wnioskowana kwota dotacji celowej na powyższy cel ustalona została – zgodnie z art. 58 ust. 2 i 3 w związku z art. 69 ust. 5 ustawy o fzo - w oparciu o informacje przekazane przez dyrektorów szkół publicznych oraz wniosek złożony przez dyrektora szkoły niepublicznej.

(akta kontroli str. 6-10)

Złożone przez dyrektorów szkół podstawowych informacje i wnioski, o których mowa wyżej umożliwiły Miastu terminowe⁵ przekazanie do Wojewody Lubuskiego wniosku o udzielenie dotacji celowej. Niemniej jednak dwie z sześciu szkół publicznych złożyły informacje z niewielkim, kilkudniowym opóźnieniem w stosunku do terminu ustawowego, wynikającego z art. 58 ust. 4 ustawy o fzo, przypadającego na dzień 10 września 2019 r.

(akta kontroli str. 6-10)

W sprawie egzekwowania od prowadzonych szkół terminowego składania informacji Skarbnik Miasta wyjaśniła, m.in., że Miasto na bieżąco monitoruje realizację obowiązków informacyjnych i sprawozdawczych przez szkoły oraz wzywa je do przekazania sprawozdań w przypadku braku ich wpływu w terminie. Powyższe działania pozwalają na wyegzekwowanie informacji i sprawozdań od szkół z niewielkim opóźnieniem, co umożliwia Miastu terminowe sporządzenie wniosku o udzielenie ww. dotacji celowej jak i przekazanie go (za pośrednictwem Lubuskiego Kuratora Oświaty) do Wojewody Lubuskiego.

(akta kontroli str. 99-102)

Urząd weryfikował prawidłowość wniosku oraz informacji przekazywanych przez dyrektorów szkół. Do tego celu wykorzystywano informacje o liczbie uczniów w poszczególnych oddziałach, w tym wynikające z arkuszy organizacyjnych prowadzonych szkół, co udokumentowano adnotacjami na złożonych przez dyrektorów szkół dokumentach.

(akta kontroli str. 6-10)

Wniosek o udzielenie dotacji celowej na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych na kwotę 248.652,56 zł – Miasto przekazało Wojewodzie Lubuskiemu (za pośrednictwem Lubuskiego Kuratora Oświaty) w dniu 13 września 2019 r.

(akta kontroli str.6-10,11-16)

1.2. Wykorzystanie środków

Wojewoda Lubuski udzielił Miastu dotacji celowej we wnioskowanej wysokości, a informacja w tym zakresie została przekazana pismem z dnia 18 października 2019 r. Środki z dotacji wpłynęły na rachunek Miasta w dniu 21 października 2019 r. W konsekwencji złożenia wniosku o przyznanie dotacji we wrześniu 2019 r. zarówno dochody jak i wydatki związane z zakupem podręczników, oszacowane dnia 13 września 2019 r., zostały wprowadzone zarówno do budżetu Miasta na rok 2019 jak

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz.17

⁵ Stosownie do art. 58 ust. 6 ustawy o fzo, termin na złożenie wniosku upływa z dniem 15 września 2019 r.

i do planów finansowych prowadzonych szkół podstawowych w dniu 12 listopada 2019 r., na podstawie zarządzenia p.o. Prezydenta Miasta nr 0050.1.0206.2019.

(akta kontroli str. 6-10,19-20, 34-44, 46)

Otrzymane od Wojewody Lubuskiego środki zostały przekazane zarówno publicznym szkołom podstawowym, jak i szkole niepublicznej dopiero w dniu 22 listopada 2019 r.

(akta kontroli str.49-55)

Miasto - w oparciu o sprawozdania z wykorzystania dotacji sporządzone przez wszystkie szkoły działające na terenie Miasta oraz załączone do tych sprawozdań kopie faktur potwierdzających dokonane zakupy - dokonało oceny wykorzystania (przeznaczenia) dotacji, ustaliło poziom jej wykorzystania oraz sporządziło i terminowo przekazało Wojewodzie Lubuskiemu sprawozdanie z wykorzystania ww. dotacji. Kwota wykorzystanej dotacji wyniosła 246.559,66 zł. Jej niewykorzystaną część w wysokości 2.092,90 zł⁶ zwrócono na rachunek bankowy Wojewody Lubuskiego w dniu 31 stycznia 2020 r., z zachowaniem ustawowego terminu.

(akta kontroli str. 6-10,68-69)

Badanie zgodności wykorzystania dotacji celowej z przeznaczeniem, dokonane na podstawie zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych dla uczniów klas III i IV, nie wykazały nieprawidłowości w tym zakresie.

W toku ww. badania ustalono, że zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych dla ww. grupy uczniów na rok szkolny 2019/2020 dokonywany był przez poszczególne szkoły publiczne, pomimo braku uwzględnienia wydatków na ten cel w ich planach finansowych.

Ponadto wyniki badania wskazują, że Urząd nie prowadził pełnej wydzielonej ewidencji księgowej wydatków dokonanych ze środków otrzymanej dotacji celowej. Prawdłowo wydzielono ewidencyjnie, z zastosowaniem właściwej klasyfikacji budżetowej, dotację po stronie dochodów.

(akta kontroli str. 6-10, 47, 56-62,68-69)

Za środki dotacji celowej - w celu zapewnienia uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych - zakupiono:

- materiały ćwiczeniowe dla 3.017 uczniów,
- podręczniki / materiały edukacyjne dla 1.014 uczniów, w tym 911 uczniów klas III i VI,
- zrefundowano dokonane przez szkoły zakupy brakujących w trakcie roku szkolnego 2018/2019 zestawów podręczników, materiałów edukacyjnych lub/i ćwiczeniowych dla 88 uczniów.

(akta kontroli str. 65)

Do Miasta nie wpływały informacje / skargi dotyczące konieczności kupowania przez rodziców/opiekunów uczniów podręczników we własnym zakresie.

Miasto nie przeprowadziło w 2019 r. w szkołach kontroli w zakresie prawidłowości wykorzystania przekazywanych środków.

(akta kontroli str.6-10)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

⁶ Koszty obsługi w wysokości 1% przyznanej dotacji naliczono w stosunku do wykorzystanej dotacji, co spowodowało ich obniżenie o 20,71 zł w stosunku do kwoty otrzymanej.

1. Miasto z 18-dniowym opóźnieniem w stosunku do terminu wynikającego z art. 58 ust. 5 (w związku z art. 69 ust. 5) ustawy o fzo⁷ przekazało jedynej, działającej na terenie Miasta, niepublicznej szkole podstawowej dotację celową z przeznaczeniem na sfinansowanie zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych dla uczniów tej szkoły. Środki dotacji w wysokości 11.152,35 zł zostały przekazane na rachunek szkoły dopiero w dniu 22 listopada 2019 r. pomimo, że Miasto otrzymało je od Wojewody Lubuskiego w dniu 21 października 2019 r.

(akta kontroli str. 46,55)

Dyrektor szkoły niepublicznej pisemnie poinformował Miasto, że szkoła nie będzie ubiegać się o odsetki za zwłokę w przekazaniu dotacji celowej.

(akta kontroli str. 66)

Skarbnik Miasta wyjaśniła, że powyższa sytuacja była spowodowana przede wszystkim wygaśnięciem mandatu Prezydenta Miasta, co skutkowało brakiem możliwości wprowadzenia ww. dotacji do budżetu Miasta zarówno w drodze zarządzenia Prezydenta Miasta jak i nie można było zwołać powiedzenia Rady Miejskiej w tej sprawie. Informacja o przyznaniu Miastu dotacji przekazana została pismem z dnia 21 października 2019 r., tj. w czasie, kiedy Miasto działało bez Prezydenta. Wyznaczony przez premiera p.o. Prezydent Miasta - Maciej Jankowski faktycznie pełnił swoje obowiązki dopiero od dnia 6 listopada 2019 r. Do tego czasu nagromadziło się dużo spraw finansowych wymagających wprowadzenia do budżetu Miasta. W pierwszej kolejności (w dniu 6 listopada 2019 r.) zostało zatwierdzone Zarządzenie Nr 0050.10205.2019 dotyczące wprowadzenia zmian dotacji w ramach działu Rodzina (świadczenie 500+, Karta Dużej Rodziny, asystent rodziny) oraz Opieka społeczna (zasiłki stałe, ośrodek pomocy społecznej), pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym, które ze względu na liczbę osób, których one dotyczyły, były załatwione w pierwszej kolejności. Skarbnik Miasta wyjaśniła również, że do dnia 15 listopada 2019 r. należało przedłożyć Radzie Miejskiej w Nowej Soli oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej projekt budżetu na rok 2020 - było to zadanie priorytetowe. W następnej kolejności była załatwiona m.in. sprawa dotacji na podręczniki. Natłok spraw w tym okresie spowodował, że również przekazanie środków szkole niepublicznej nastąpiło z opóźnieniem w stosunku do daty zarządzenia w sprawie.

Skarbnik Miasta zadeklarowała, że w celu zapewnienia terminowości przekazywania środków opracowane zostaną zasady mające na celu zapobieżenie wystąpienia ww. nieprawidłowości w przyszłości.

(akta kontroli str.99-102)

2. Niewłaściwie sprawowano nadzór nad realizacją, określonych uchwałą budżetową wydatków związanych z zakupem podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych dla uczniów, o którym mowa w art. 247 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁸. W toku kontroli ustalono, że wszystkie prowadzone przez Miasto szkoły podstawowe dokonały w okresie od 7 sierpnia do 25 października 2019 r. zakupów podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych na rok szkolny 2019/2020, dla objętych badaniem kontrolnym uczniów klas III i IV, pomimo braku uwzględnienia wydatków na ten cel,

⁷ Dotacja powinna zostać przekazana przez Miasto ww. szkole w terminie 14 dni od dnia jej otrzymania z budżetu państwa.

⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 869.

w tym okresie, w ich planach finansowych⁹ (jak i w uchwale budżetowej Miasta na 2019 r.). Wartość badanych zakupów wyniosła 44.099,89 zł¹⁰.

(akta kontroli str. 34-44, 60, 68-69)

Zgodnie z danymi sprawozdania Rb-28S - z wykonania planu wydatków budżetowych Gminy Nowa Sól - Miasto sporządzonego za okres od początku roku do 30 września 2019 r., w ramach rozdziału 80153 – Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, § 4240 – Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek, wykazano następujące stany:

- plan (po zmianach) – 2.508,00 zł,
- zobowiązania, w całości niewymagalne, w wysokości 49.116,12 zł, dotyczące tylko dwóch szkół, w tym jedna z nich dokonała w sprawozdawczym okresie zakupów podręczników dla uczniów klas III i IV,
- wydatki - 91,08 zł.

Cztery¹¹ z pięciu szkół nie wykazało zobowiązań ani wydatków, pomimo dokonanych zakupów dla uczniów klas III i IV, co wskazuje na błędy w prowadzonej ewidencji księgowej bądź w sporządzaniu sprawozdawczości.

W sprawozdaniu jednostkowym Rb-28S sporządzonym przez jedną ze szkół wg stanu od początku roku do 31 października 2019 r., w rozdziale 80153, § 4240, wykazane zostały wydatki w kwocie 23.432,97 zł, odpowiadającej wykazanym we wrześniu 2019 r. zobowiązaniom (wobec planu w wysokości 270 zł).

(akta kontroli str. 71-98)

Zgodnie z zasadami zaciągania zobowiązań i dokonywania wydatków ze środków publicznych, określonych odpowiednio w art. 46 ust. 1 oraz art. 44 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych:

- jednostki sektora finansów publicznych mogą zaciągać zobowiązania do sfinansowania w danym roku do wysokości wynikającej z planu wydatków,
- wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego / planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych.

Skarbnik Miasta wyjaśniła, że każdorazowo przy omawianiu z głównymi księgowymi wykonania planów finansowych poszczególnych szkół oraz zmian do tych planów, informowała o zaciąganiu zobowiązań tylko w sytuacji, gdy mieściły się one w granicach planu finansowego szkoły, więc główni księgowi mają taką świadomość.

Skarbnik Miasta wyjaśniła również, że ostatnie zmiany do planów finansowych wykazanych w Rb-28S sporządzonym na koniec września 2019 r., wszystkie szkoły zgłosiły do 26 września 2019 r. i wszystkie proponowane zmiany zostały wprowadzone do ich planów finansowych do dnia 26 września 2019 r. (na podstawie zarządzeń Prezydenta Miasta bądź uchwał Rady Miejskiej). Żadna z wnioskowanych przez szkoły zmian nie dotyczyła wprowadzenia do planu wydatków na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych na rok szkolny 2019/2020. Ponadto dodała, że sprawozdania Rb-28S poszczególnych szkół sporządzone wg stanu na koniec III kwartału 2019 r. wpłynęły do Urzędu około 10 października 2020 r. i były poddane analizie w momencie sporządzania sprawozdania zbiorczego (około 20 października 2019 r.), tj. w okresie bez organu

⁹ Do 11 listopada 2019 r. zaplanowano na ten cel łącznie 2.508,00 zł, a wartość ta dotyczyła dwóch z sześciu prowadzonych szkół.

¹⁰ Ustalono na podstawie kopii faktur potwierdzających zakupy podręczników, materiałów edukacyjnych dla 331 uczniów klas III wszystkich prowadzonych szkół podstawowych oraz materiałów ćwiczeniowych dla 472 uczniów klas III i IV wszystkich prowadzonych szkół podstawowych.

¹¹ W tym szkoła, która wykazała wydatki w wysokości 91,08 zł.

wykonawczego, co spowodowało, że natychmiast nie można było podjąć żadnych działań w zakresie planowania finansowego.

Ponadto Skarbnik Miasta stwierdziła również, że zauważa, że przekazanie do Wojewody Lubuskiego wniosku o dotację na podręczniki dopiero we wrześniu, uniemożliwia zakup i doręczanie tych podręczników uczniom niezwłocznie po rozpoczęciu roku szkolnego i zadeklarowała, że:

- dla następnych lat szkolnych - składanie wniosków do Wojewody Lubuskiego w tej sprawie będzie następowało we wcześniejszych terminach,
- w bieżącym roku kalendarzowym we wszystkich szkołach przeprowadzone zostaną kontrole prawidłowości planowania finansowego, prowadzenia ksiąg rachunkowych i sporządzania na ich podstawie sprawozdawczości budżetowej.

(akta kontroli str.99-102, 103-104)

Rozumiejąc trudności w funkcjonowaniu Miasta w związku z czasowym brakiem osoby pełniącej funkcję organu wykonawczego, zdaniem NIK, podkreślenia wymaga fakt, że obowiązujące przepisy prawa¹² umożliwiały Miastu wystąpienie do Wojewody Lubuskiego z wnioskiem o przyznanie dotacji na powyższy cel w okresie wcześniejszym, co umożliwiłoby terminowe jej przekazanie szkołom i uniknięcie wystąpienia obu, opisanych wyżej nieprawidłowości.

W sytuacji złożenia wniosku w ostatnim możliwym terminie, Urząd – w okresie funkcjonowania bez Prezydenta Miasta - powinien przygotować projekty wymaganych dokumentów w zakresie wszystkich spraw wymagających niezwłocznego załatwienia, w tym dotacji na podręczniki, co pozwoliłoby na przekazanie szkołom dotacji w pierwszych dniach urzędowania p.o. Prezydenta Miasta, tj. ze znacznie mniejszym, 2-3 dniowym opóźnieniem w stosunku do ustawowego terminu.

3. Miasto nie prowadziło pełnej, wydzielonej ewidencji księgowej wydatków poniesionych ze środków dotacji celowej przeznaczonej na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych dla uczniów szkół podstawowych. W ewidencji księgowej wydatków – wykazano jedynie kwotę 11.152,35 zł, stanowiącą dotację przekazaną na powyższy cel szkole niepublicznej, dla której Miasto jest organem rejestrującym oraz kwotę 2.441,18 zł związaną z wykorzystaniem 1% dotacji, przeznaczonej na koszty obsługi, tj. łącznie zaewidencjonowano 5,5% dokonanych wydatków.

(akta kontroli str.47)

Stosownie do art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, jednostki, którym została udzielona dotacja są obowiązane do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków.

Brak pełnej ewidencji księgowej wydatków dla ww. dotacji – zgodnie z wyjaśnieniami Skarbnika Miasta - wynikał ze stosowanej przez wiele lat praktyki, polegającej na tym, że w księgach Urzędu ewidencjonowano tylko wydatki poniesione faktycznie przez Urząd Miejski, pozostałe wydatki ewidencjonowane były tylko w szkołach.

Skarbnik Miasta zadeklarowała, że w roku budżetowym 2020 uporządkuje kwestie ewidencji dotacji celowych przyznanych Miastu – prowadzona będzie w Urzędzie pełna ewidencja wydatków dokonanych w ramach otrzymanych dotacji celowych, tj. zaewidencjonowane zostaną kwoty dotacji przekazywane poszczególnym jednostkom budżetowym oraz poziom ich wykorzystania przez te jednostki.

---

¹² Art. 58 ust. 3 ustawy o fzo, zgodnie z którym wniosek o udzielenie dotacji na zakup podręczników jednostka samorządu terytorialnego przekazuje wojewodzie w terminie od 15 kwietnia do 15 września.

(akta kontroli str. 99-102)

Prezydent Miasta podzielił stanowisko Skarbnika Miasta w sprawach dotyczących opisanych wyżej nieprawidłowości.

(akta kontroli str.105-107)

OCENA CZĄSTKOWA

Miasto zgodnie z przeznaczeniem wykorzystало oraz rzetelnie rozliczyło przyznaną dotację celową na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych dla uczniów szkół podstawowych działających na terenie Miasta. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na braku nadzoru finansowego nad realizacją zakupów podręczników przez prowadzone szkoły publiczne, nieterminowym przekazaniu środków dotacji szkole niepublicznej oraz nieprawidłowym prowadzeniu ewidencji księgowej wydatków poniesionych ze środków tej dotacji.

OBSZAR

2. Dotacja celowa z budżetu państwa oraz środki z Funduszu Pracy dla gmin na dofinansowanie zadań własnych z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3

Opis stanu faktycznego

2.1. Warunki otrzymania dofinansowania – zawarcie umowy i otrzymanie środków

Miasto wystąpiło do Wojewody Lubuskiego z wnioskiem o dofinansowanie w ramach Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch+” (moduł 1b programu) projektu dotyczącego utworzenia 40 dodatkowych miejsc opieki w funkcjonującym Żłobku Miejskim w Nowej Soli. Wniosek w sprawie (wersja ostateczna¹³) przekazany został do Wojewody Lubuskiego pismem z dnia 9 stycznia 2019 r. W wyniku przeprowadzonego postępowania konkursowego ww. wniosek został zakwalifikowany do dofinansowania ze środków Funduszu Pracy. Wyniki konkursu zostały ogłoszone w dniu 27 lutego 2019 r., natomiast w dniu 28 lutego 2019 r., tj. z zachowaniem wymaganego, 7-dniowego terminu, Miasto złożyło Wojewodzie Lubuskiemu oświadczenie o przyjęciu środków z Funduszu Pracy.

(akta kontroli str. 108-109, 119-121)

Prezydent Miasta oświadczył, że nie wystąpiły okoliczności wskazujące na wykluczenie Miasta z listy podmiotów zakwalifikowanych do uzyskania dofinansowania.

(akta kontroli str.70)

Na podstawie zawartej w dniu 22 maja 2019 r. umowy nr 4/2019 z Wojewodą Lubuskim Miastu przyznana została dotacja celowa ze środków Funduszu Pracy na dofinansowanie realizacji ww. projektu. Wartość dotacji celowej wyniosła 880.000 zł i stanowiła 33,7% całkowitej wartości projektu, wynoszącej 2.610.104 zł¹⁴.

Zgodnie z postanowieniami ww. umowy o dofinansowanie¹⁵:

- termin realizacji rzeczowej i finansowej projektu upływał z dniem 31 grudnia 2019 r.,
- rozliczenia finansowego w zakresie wykorzystania dotacji należało dokonać do 15 stycznia 2020 r.,

¹³ Wersja pierwotna wniosku przekazana została do Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. dnia 14 grudnia 2018 r.

¹⁴ Wartość z uwzględnieniem wprowadzonej zmiany; wartość pierwotna projektu wyniosła 2.543.472 zł.

¹⁵ Miasto – zgodnie z postanowieniami umowy – nie było zobowiązane do wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy jako zabezpieczenie roszczenia budżetu państwa z tytułu niewykonania (niepełnego wykonania) zadania.

- termin na dokonanie wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych, potwierdzającego utworzenie 40 nowych miejsc opieki upływał w dniu 31 stycznia 2020 r.

(akta kontroli str. 122-135)

2.2. Wykorzystanie dofinansowania

Miasto otrzymało środki dofinansowania (w łącznej wysokości 880.000 zł) w ramach trzech transz, zgodnie ze złożonymi w trakcie realizacji projektu wnioskami, w okresie od 22 października do 4 grudnia 2019 r.

(akta kontroli str. 119-121,139)

Dla kontrolowanego projektu Miasto prowadziło wyodrębnioną ewidencję księgową oraz utrzymywało odrębny rachunek bankowy, na który przekazywane były przez Wojewodę Lubuskiego poszczególne transze dotacji.

(akta kontroli str. 140-141, 146-147)

Otrzymana dotacja wykorzystana została w całości oraz zgodnie z przeznaczeniem, tj. na sfinansowanie wydatków związanych z realizacją projektu. Projekt zrealizowany został w terminie przewidzianym umową zawartą z Wojewodą Lubuskim – zarówno w aspekcie rzeczowym jak i finansowym.

Na realizację projektu w 2019 r., zgodnie z zapisami ksiąg rachunkowych Urzędu, wydatkowano łącznie kwotę 2 651.411,08 zł (wartość umowna - 2.610.104 zł). Kwota ta była wyższa o 44.883,92 zł od wartości umownej w związku z poniesieniem wydatków na zagospodarowanie terenu wokół żłobka oraz montaż rolet w nieobjętej rozbudową części budynku. Wydatki poniesione ze środków własnych Miasta wyniosły 1.726.527,16 zł, stanowiąc 66,2% wydatków umownych. Miasto terminowo uregulowało zobowiązania na rzecz wykonawców projektu – głównie wykonawcy robót budowlanych, inspektorowi nadzoru inwestorskiego oraz dostawcy wyposażenia żłobka.

(akta kontroli str. 108-109, 142-143)

Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Nowej Soli, decyzją z dnia 6 grudnia 2019 r., udzielił Miastu pozwolenia na użytkowanie inwestycji obejmującej rozbudowę Żłobka Miejskiego w Nowej Soli.

(akta kontroli str. 178-179)

W wyniku realizacji projektu osiągnięto planowany efekt w postaci utworzenia 40 nowych miejsc opieki. Dnia 15 stycznia 2020 r., z zachowaniem terminu umowy zawartej z Wojewodą Lubuskim, dokonana została zmiana w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych prowadzonym przez Miasto, sankcjonująca powyższy efekt. Liczba miejsc opieki w żłobku miejskim została zwiększona z 75 do 115, tj. o 53,3%.

(akta kontroli str. 108-109, 177)

Sprawozdanie z realizacji projektu terminowo przekazano Wojewodzie Lubuskiemu. Wykazane w sprawozdaniu dane finansowe dotyczące realizacji projektu zgodne były z zapisami ksiąg rachunkowych.

Uzyskany dochód w formie odsetek bankowych, naliczonych od środków otrzymanej dotacji celowej, został z opóźnieniem zwrócony Wojewodzie Lubuskiemu.

(akta kontroli str. 108-109, 162-175)

Miasto sprawowało w 2019 r. nadzór nad żłobkiem miejskim, objętym rozbudową, na zasadach określonych uchwałą Rady Miejskiej nr XXVIII/214/12¹⁶, podjętą na podstawie art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3¹⁷. Zgodnie z ww. uchwałą, w 2019 r. przeprowadzono jedną kontrolę żłobka

¹⁶ Z dnia 31 sierpnia 2012 r.

¹⁷ Dz. U. 2019 poz.409, ze zm.

w zakresie warunków i jakości świadczonej opieki. W jej wyniku nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 108-109, 149-154)

Prezydent Miasta oświadczył, że nie wystąpiły okoliczności (nieprawidłowości w organizacji i funkcjonowaniu żłobka w zakresie zgodności danych zawartych odpowiednio w rejestrze lub wykazie ze stanem faktycznym, niewywiązywania się żłobka z obowiązku sporządzania i przekazywania sprawozdań z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3), wskazujące na konieczność podjęcia czynności nadzorczych poza planem nadzoru, o czym mowa w art. 55 ust. 2 ww. ustawy.

(akta kontroli str. 155)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Miasto nieterminowo dokonało zwrotu odsetek bankowych, uzyskanych od środków dotacji celowej przeznaczonej na dofinansowanie utworzenia 40 nowych miejsc opieki w Żłobku Miejskim w Nowej Soli, udzielonej przez Wojewodę Lubuskiego na warunkach umowy nr 4/2019 z dnia 22 maja 2019 r.

Dochód ten, zgodnie z postanowieniami § 7 ww. umowy, ustalonymi zgodnie z zasadą rozliczenia wykorzystania dotacji sformułowaną w art.150 pkt 5 ustawy o finansach publicznych, podlegał zwrotowi na rachunek Wojewody Lubuskiego w terminie rozliczenia finansowego, tj. do dnia 15 stycznia 2020 r.

Odsetki bankowe w łącznej wysokości 179,49 zł zwrócono na rachunek Wojewody Lubuskiego w dniu 31 stycznia 2020 r., tj. z 16-dniowym opóźnieniem.

(akta kontroli str.122-135, 180)

Skarbnik Miasta wyjaśniła, że przyczyną powyższego było przeoczenie terminu. Dodała, że błędnie założono, że termin rozliczenia się ze wszystkich dotacji otrzymanych w 2019 r. upływa z dniem 31 stycznia 2020 r.

Skarbnik Miasta zadeklarowała, że w celu zapewnienia kontroli prawidłowości rozliczeń dotacji celowych opracowane zostaną zasady monitorowania terminowości rozliczeń.

Prezydent Miasta w powyższej sprawie podzielił stanowisko Skarbnika Miasta.

(akta kontroli str.99-102)

OCENA CZĄSTKOWA

Miasto wykorzystało zgodnie z przeznaczeniem i w terminie umownym dotację celową przyznaną na dofinansowanie rozbudowy Żłobka Miejskiego w Nowej Soli. Nieprawidłowość stwierdzono w zakresie terminowości zwrotu odsetek bankowych uzyskanych od środków dotacji, niemniej kwota tego rozliczenia była niewielka.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Uwagi   Najwyższa izba Kontroli nie formułuje uwag.

- Wnioski
1. Terminowe przekazywanie niepublicznej szkole podstawowej dotacji celowych z przeznaczeniem na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych dla uczniów tej szkoły.
  2. Rzetelne sprawowanie nadzoru nad realizacją planów finansowych przez prowadzone szkoły podstawowe.

3. Prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej wszystkich wydatków dokonywanych ze środków otrzymanych dotacji celowych.
4. Terminowe dokonywanie rozliczeń finansowych z Wojewodą Lubuskim związanych z otrzymanymi dotacjami celowymi.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 28 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, 23 marca 2020 r.

Kontroler
Bogumiła Leszczyńska-Konczanin
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. Dyrektor
Włodzimierz Stobrawa

.....
podpis

.....
podpis